

8. Чаплигін О.К. Творчий потенціал людини як предмет соціально-філософської рефлексії. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософських наук. – Харків: ХНАДУ, 2005. – 399 с.

9. Шкода В.В. Оправдание многообразия (принцип полиморфизма) в методологии науки). – Х.,: Основа, 1990. – 175 с.

Чепурна В.О.,

канд.пед.наук,

Харківський національний автомобільно-дорожній університет,

Україна, м. Харків

КОУЧИНГ ПЕДАГОГІЧНОГО СТАЖУВАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Проблема психолого-педагогічного супроводу, коучингу педагогічного стажування магістрів технічних спеціальностей у процесі психолого-педагогічної підготовки актуалізується в умовах кризових явищ розвитку освітнього процесу, коли стає часто неможливим спілкування із студентською аудиторією наживо, організація навчально-виховного процесу дистанційно, із використанням форм змішаного навчання, досвіду якого магістранти ще не напрацювали у власному навчанні. У студентській аудиторії часто висловлюється думка щодо потреби у роз'ясненні психолого-педагогічних особливостей спілкування під час підготовки до занять оффлайн чи он-лайн, використання риторичних знань у залежності від форми організації заняття. У зв'язку з цим актуалізується проблема індивідуального та групового коучингу магістрів в умовах змішаного навчання у закладах вищої освіти.

До аналізу проблеми організації педагогічної практики у педагогіці зверталися Г. Балл, І. Бех, С. Максименко, В. Рибалка та ін., у психології – Е. Зеєр, Г. Ложкін, Є. Клімов, В. Толочек, Л.І. Уманський, психології людини як суб'єкта діяльності – Б. Ананьєв, К. Абульханова-Славська, А. Брушилинський, А. Бодалев. Використання коучингу як педагогічної

технології у навчально-виховному процесі як середньої, так і вищої школи зверталися О. Баранова, Т. Борова, Н. Горук, В. Гульчевська, Н. Доліна, В. Нагара, І. Петровська, В. Пирков, В. Сидоренко та ін.

Мета дослідження полягає у визначенні особливостей коучингу педагогічного стажування магістрів в умовах змішаного навчання.

Актуальність зазначеної проблеми вимагає чіткого визначення поняття, цілей і завдань педагогічного стажування.

Педагогічне стажування магістрів поряд з науково-дослідним стажуванням є завершальним етапом процесу їх наскрізної практичної підготовки. Крім професійних знань за обраним фахом магістри повинні також отримати певні знання, уміння та навички з педагогіки та психології викладацької роботи. Це відкриває для них у подальшому можливість займатися викладацькою діяльністю в навчальних закладах різних рівнів акредитації та форм власності. Педагогічне стажування проводиться на базі знань, отриманих студентами в технічному університеті у процесі вивчення дисциплін психолого-педагогічного циклу («Основи педагогіки та психології вищої школи» (60 год.) в Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті). **Мета педагогічного стажування** полягає у підвищенні рівня навчально-методичної компетенції майбутніх викладачів навчальних технічних закладів вищої школи у напрямку вирішення невідкладних та актуальних завдань, пов'язаних із поступовим входженням України в європейський освітній простір; поглиблення знань із загальної теорії, змісту і методів навчання і виховання у навчальних закладах III-IV рівнів акредитації; а також формуванню необхідних психолого-педагогічних знань для здійснення управлінської діяльності на адміністративних посадах підприємства.

Основне завдання педагогічного стажування полягає у формуванні у студентів практичних умінь та навичок професійного ділового спілкування для подальшого застосування в професійній діяльності у вибраній галузі науки і техніки.

У результаті педагогічного стажування *магістри повинні знати*: специфіку педагогічної діяльності у ЗВО; закономірності організації та управління навчальним процесом у ЗВО та виробничим процесом підприємства; види і методи викладацької роботи і ділового спілкування; загальні закономірності навчання та виховання; методи формування творчої особистості.

У процесі педагогічного стажування *студенти повинні ознайомитися* із застосовуванням базових психолого-педагогічних знань: для організації діяльності і спілкування особистості; для планування, контролю і корекції діяльності виробничих колективів; для вибору ефективних форм і методів реалізації їх діяльності; для вибору засобів і прийомів психолого-педагогічного впливу на особистість, розробки технологій і способів стимулювання її діяльності, забезпечення її професіонального спрямування на основі використання методів психолого-педагогічного впливу.

Організаційно-методичні особливості педагогічного стажування полягають у організації і проведенні магістрами практичних занять та самостійної роботи студентів I-IV курсів. Результатом проведення цих видів навчальної роботи є формування у магістрів елементів управлінської діяльності. У процесі проходження педагогічного стажування магістр повинен опанувати основні положення теорії навчання, розібратися з ознаками і особливостями розвитку науки і їх впливом на навчальний процес, ознайомитись з психологічними питаннями освіти, сучасними методами навчання, новітніми технологіями організації і проведення окремих видів занять, навчитися будувати взаємовідносини із студентським колективом (академічною групою), приймати рішення відносно організації процесу навчання і виховання, відповідально ставитися до запропонованої студентам інформації, а також навчитися будувати основи професійного іміджу майбутнього керівника та формувати індивідуальний стиль професійної та управлінської діяльності.

Слід зауважити, що в умовах змішаного навчання організація педагогічного стажування і проведення магістрами навчальних занять викликало низку психологічних проблем, що пов'язані зі страхами роботи в оффлайн і онлайн зі студентами, про які заявляли магістри. Тому проблема коучингу та його актуалізації у сучасних умовах стала відповіддю на потребу самих магістрів та викладачів, що керують організацією педагогічного стажування.

Науковці, спираючись на думку Дж. Вітмора [5], який у своїй книзі, присвяченій коучингу, встановлюють наступні переваги застосування коучингу в особистій і професійній діяльності: 1) поліпшення продуктивності діяльності – це головне, для чого застосовується коучинг; 2) розвиток персоналу та найкраще його навчання; 3) швидке навчання без відриву від роботи; 4) поліпшення взаємовідносин у колективі; 5) поліпшення взаємин і пов'язаний з цим успіх змінюють на краще всю атмосферу на роботі; 6) краще використання майстерності і ресурсів людей, тому що коучинг відкриє багато невиявлених раніше талантів серед членів групи; 7) гнучкість і адаптивність до змін []. Таким чином, основною метою коучингу як креативного методу є допомога учасникам в тому, щоб вони самостійно знайшли рішення поставленої задачі. Коуч – не експерт у сфері досліджуваних проблемних ситуацій, а мотиватор, який спонукає інших повірити у власні можливості вирішувати проблеми [4; 5].

Основними завданнями реалізації коучингу педагогічного стажування магістрів є:

- створення єдиного диференційованого акмеологічного освітнього простору для неперервного розвитку педагогічної майстерності магістрів за індивідуальними освітніми траєкторіями для забезпечення мобільності, конкурентоздатності та гнучкості їх підготовки в умовах криз [1; 4];
- забезпечення інноваційного науково-методичного, психолого-педагогічного, інформаційно-комунікаційного супроводу, індивідуального тренінгу як онлайн, так і оффлайн, для неперервного розвитку педагогічної

майстерності магістрів, мобілізації потенційних внутрішніх ресурсів, суб'єктної творчої активності, вироблення педагогічної дії нової якості [2; 3; 4];

- стимулювання та мотивація учасників навчального процесу з метою досягнення високої якості педагогічної освіти, формування сталої акмеологічної позиції, здатності до виконання нових професійних ролей і функцій, упровадження освітніх інновацій у навчально-виховний процес тощо [4];
- підготовка конкурентоспроможного на ринку праці фахівця, акмепрофесіонала, здатного до успішного вирішення завдань наукової, освітньої, промислової, управлінської сфери [4];
- регламентація порядку надання можливості магістрам отримувати професійні консультації відповідно до ринку праці, сформувати і вдосконалити професійно значущі компетентності [3; 4].

Спираючись на основні завдання педагогічного коучингу, можна зробити висновок, що педагогічне стажування як складник психолого-педагогічної підготовки магістрів технічних спеціальностей, дозволить з однієї сторони оптимізувати процес адаптації студентів I-IV курсів, сформувати професійно важливі якості, педагогічну майстерність магістрів, що оберуть освітянську ниву як професійну діяльність, з іншої – магістри, які оберуть сферу промислового виробництва, виявляться готовими до управлінської діяльності. Так, систематизація завдань, визначення обов'язків та форм педагогічного стажування магістрів технічних спеціальностей та формулювання чітких вимог до його здійснення за допомогою індивідуального та групового коучингу, може підвищити ефективність підготовки магістрів технічних спеціальностей до професійної діяльності та робить їх конкурентоздатними на ринку праці.

Література

1. Баранова О. И. Коучинг-технология как способ формирования умений соуправления учением у студентов — будущих учителей начальных

классов и младших школьников / О.И. Баранова // Научно-методический электронный журнал «Концепт». – 2015. Т. 9. – С. 6–10. – Режим доступа: <http://e-koncept.ru/2015/95018.htm>.

2. Гульчевская В. Г. Коучинг — инновационная технология поддержки в обучении и индивидуально-личностном развитии учащихся / В.Г. Гульчевская. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://nauka-it.ru/attachments/article/1331/gulchevskaya_vg_rostov_konf13.pdf.

3. Поберезька Г.Г. Коучинг як педагогічна технологія студоцентричного навчання у ВНЗ / Г.Г. Поберезька // Технологія і техніка друкарства. – 2017. - №4 (58). – С.99-106. – Режим доступа: https://www.researchgate.net/publication/328893617_Koucing_ak_pedagogicna_tehnologia_studentocentricnogo_navcanna_u_VNZ

4. Сидоренко В.В. Педагогічний коучинг як інноваційна технологія науковометодичного супроводу професійно-особистісного розвитку вчителя в системі післядипломної освіти / В.В. Сидоренко // Наукова скарбниця освіти Донеччини. – Донецьк. – 2014. – № 3 (14). – С. 13-19. – Режим доступа: <https://core.ac.uk/download/pdf/32310359.pdf>

5. Уитмор Дж. Coaching — новый стиль менеджмента и управления персоналом: практ. пособ. / Джон Уитмор: пер. с англ. М.: Изд-во «Финансы и статистика», 2005. 160 с.

Чхеайло І.І.,

канд. філос. наук, доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет,

Україна, м. Харків

ДО РЕНЕСАНСУ ФІЛОСОФСЬКОЇ ДУМКИ У ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Наразі спостерігається повернення філософії до публічного простору, причиною цього слугує економічна, екологічна та життєва криза сучасного